

CBR

Opstartscenario's examendivisies na lock-down

Datum: maandag 20 april 2020

Versie: Definitief concept
Input vanuit divisies
Samengesteld: EE

Inhoudsopgave

Aanpak opstart dienstverlening CBR	2
Inleiding	2
Maatregelen op hoofdlijnen.....	2
Gereserveerde examengelden	3
Opstartscenario's	4
Eerste opstartmogelijkheden binnen de 1,5 meter realiteit.....	4
Opstartmogelijkheden overige praktijkexamens	5
Impact op de reserveringstermijnen.....	6
Bedrijfsvoering maatregelen	6
Impact op de financiën.....	6
Opstartscenario's per divisie	7
Divisie Theorie	7
1. Voorbereiding opstart	7
2. De opstart.....	8
3. Randvoorwaarden	10
Divisie Rijvaardigheid	11
1. Voorbereiding opstart	11
2. De opstart.....	12
3. Randvoorwaarden	13
Divisie CCV	14
2. De opstart.....	15
3. Randvoorwaarden	17
Divisie Rijgeschiktheid	18
1. Voorbereiding opstart	18
2. De opstart	18

Aanpak opstart dienstverlening CBR

Inleiding

Als gevolg van de coronaepidemie heeft het CBR vanaf 16 maart 2020 alle theorie- en praktijkexamens geannuleerd. Dit geldt eveneens voor alle beroepsexamens, rijtesten (medische geschiktheid) en de educatieve cursussen in het kader van alcohol en gedrag (LEMA, EMA en EMG). Ook vindt er sinds 17 maart geen registratie van nascholingscursussen plaats. Het stilzetten van deze dienstverlening geldt vooralsnog voor een periode tot en met 28 april.

De omvang van het aantal annuleringen is van dien aard dat een pakket aan maatregelen nodig is om de dienstverlening op een eerlijke en ordentelijke wijze te kunnen opstarten. In deze notitie worden de maatregelen eerst op hoofdlijnen beschreven en vervolgens per divisie nader toegelicht.

De maatregelen in deze notitie richten zich met name op het capaciteit – en planningsvraagstuk. Maatregelen m.b.t. omgangregels (RIVM standaard) worden separaat uitgewerkt en in een aanvullende notitie verwoord.

Uitgangspunten

bij het opstellen van de maatregelen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gezondheid van medewerkers, klanten en opleiders staat voorop;
- We volgen de richtlijnen en protocollen van de Rijksoverheid/RIVM met betrekking tot de maatregelen rondom het coronavirus;
- We streven naar een eerlijke en evenredige verdeling van de beschikbare (examen)capaciteit voor klanten en opleiders;
- We streven naar een maximale benutting van beschikbare capaciteit
- Regulering belasting van systemen, klantenservice en planning CBR
- Er is dagelijkse monitoring op vraag en aanbod en ontwikkelingen in de markt.
- De maatregelen zijn haalbaar, realistisch en juridisch getoetst;
- De maatregelen zijn afgestemd met IenW;
- De maatregelen zijn afgestemd met de branchepartijen.

Maatregelen op hoofdlijnen

Om een eerlijke en evenredige verdeling van examencapaciteit te kunnen bieden is het noodzakelijk een aantal aanvullende/nieuwe maatregelen te treffen. Deze maatregelen worden zo uniform mogelijk toegepast, met dien verstande dat er per divisie sprake is van product- en planningsdiversiteit. Hierdoor is niet voor iedere divisie alles toepasbaar en zijn varianten op de genoemde maatregelen mogelijk.

Door invoering van onderstaande maatregelen ontstaat de situatie dat klanten en opleiders zelf regie kunnen nemen op het plannen en reserveren van een nieuw examenmoment onder voorwaarden, waarbij voorkomen wordt dat er 'hamstergedrag' ontstaat op de beschikbare examencapaciteit.

1. Annuleren gereserveerde examens bij Theorie en Rijvaardigheid
Alle geplande theorie-examens en gereserveerde capaciteit bij de divisie Theorie worden geannuleerd. Bij de divisie Rijvaardigheid worden alle praktijkexamens B en gereserveerde capaciteit categorie B geannuleerd. Niet alleen over de periode waarvoor de Rijksoverheid/RIVM maatregelen gelden, maar ook in de periode daarna.
De gereserveerde praktijkexamens in de categorie A, AM en E achter B worden in overleg met de branche niet geannuleerd.
2. Er worden extra beheersmaatregelen toegevoegd aan het kunnen reserveren van bepaalde examenproducten. Dit behelst onder andere:
  - instellen van een quotum (Theorie, RV);
  - reserveren op naam (Theorie, RV);
  - machtigen van de rijsschool door klant (RV).
3. Prioriteren examencapaciteit
We stellen een tijdelijke prioritering vast voor het toekennen van examencapaciteit (Theorie, RV)

Gereserveerde examengelden

Alle circa 8.000 rijopleiders die zijn ingeschreven bij het CBR houden een rekening-courant (banksaldo) aan bij het CBR. Met dit saldo kunnen ze via het reserveringssysteem TOP examens reserveren. Het totale saldo dat rijsscholen bij het CBR aanhouden bedraagt circa 6,5 miljoen euro.

Klanten (kandidaten) die hun theorie-examen zelf reserveren en betalen via Mijn CBR krijgen een rekening-courant (banksaldo) bij het CBR.

Geen actieve terugboeking examengelden

Indien de theorie kandidaat zelf heeft gereserveerd via Mijn CBR wordt de reservering geannuleerd. De examenaanvraag (klantgegevens) blijft wel in het systeem staan alsmede het betaalde examengeld. Het examengeld wordt niet terugbetaald aan de kandidaat en blijft als tegoed staan. De kandidaat kan via Mijn CBR kosteloos zelf een nieuwe examendatum reserveren. Een examenaanvraag (al dan niet met status uitgesteld) kan niet geannuleerd worden door kandidaten in Mijn CBR. Op verzoek wordt het examengeld terugbetaald aan de kandidaat.

Indien de rijsschool heeft gereserveerd voor de theorieklant worden de reserveringen geannuleerd, waarbij de aanvragen van de klanten ook in het systeem blijven staan. Daarmee blijven de klanten gekoppeld aan de rijsschool.

Praktijkexamens worden vrijwel uitsluitend door rijsscholen gereserveerd. Hier geldt dat de reserveringen voor de categorie B geannuleerd worden, waarbij de aanvragen van de klanten in het systeem blijven staan.

De examengelden worden niet actief teruggeboekt en blijven op de rekening courant van de rijsschool staan. Er is voor rijsscholen wel de mogelijkheid om op verzoek de tegoeden op de rekening courant terug te laten storten op de betaalrekening van de rijsschool. De verwachting is dat een deel van de opleiders daar gebruik van zal maken in verband met liquiditeitsproblemen als gevolg van de crisis. De omvang is niet concreet aan te geven.

Opstartscenario's

Bij alle examendivisies zijn opstartscenario's uitgewerkt. Hoewel het streven is om alle divisies en alle vormen van dienstverlening tegelijkertijd op te starten, is het CBR sterk afhankelijk van de maatregelen die vanuit de Rijksoverheid/RIVM zijn gesteld. De verwachting op moment van schrijven is dat er verschillende opstartmomenten per divisie en per product zullen zijn vanaf het moment dat de maatregelen (stapsgewijs) verruimd worden.

Eerste opstartmogelijkheden binnen de 1,5 meter realiteit

De mogelijkheden die het CBR ziet om binnen de maatregelen van het kabinet/RIVM delen van de dienstverlening te kunnen opstarten zijn:

1. Afname theorie-examens
Bij de divisie Theorie zijn de condities in de zaal te reguleren door te werken met een (sterk) aangepaste zaalbezetting. De social-distance afstand van 1,5 meter is daarbij prima te realiseren. In de opstartscenario's zijn gradaties m.b.t. zaalbezetting uitgewerkt. Het voorkeursscenario is om vanaf het moment dat de kabinetsmaatregelen daar ruimte toe geven te starten met 50% zaalbezetting en uitgewerkte gedrags- en hygiëne-protocollen. Met de inzet van extra openingsdagen is een examencapaciteit van 70% te realiseren.
2. Afname praktijkexamens bromfiets (AM) en motor (AVB)
De praktijkexamens waarbij de 1,5 meter maatregel goed te handhaven is, zijn AM en AVB. Bij de bromfiets volgt de examinerator op een eigen brommer de kandidaat, bij AVB staat de examinerator op een afgesloten terrein. In beide gevallen kan de 1,5 meter afstand goed gehanteerd worden. Het voorkeursscenario is om vanaf het moment dat de kabinetsmaatregelen daar ruimte toe geven te starten met uitgewerkte gedrags- en hygiëne-protocollen.

Noot: Voor het afnemen van AVD examens moet worden onderzocht of de taak van de meerijsende opleider, die normaliter de opdrachten geeft via de portofoon, overgenomen kan worden door de examinerator. Hier zitten een aantal consequenties aan vast, zoals beschikbaarheid van portofoons die handsfree bediend moeten kunnen worden. Dit vraagt een investering. Daarnaast spelen ook het veiligheidsaspect en de aansprakelijkheid een rol. Twee jaar geleden is het meerijsen van de instructeur om opdrachten te geven dwingend voorgeschreven. Van dat uitgangspunt zou dus afgestapt moeten worden. Dit wordt als onwenselijk gezien.
3. Nascholing beroepsexamens (o.a. code 95 scholingen)
De nascholingen Theorie worden verzorgd door opleiders en kunnen hervat worden indien de condities ter plaatse door de opleider zijn aangepast aan de RIVM richtlijnen en het onderwijs voor volwassenen wordt herstart. Hierbij wordt de lijn met het onderwijs gevolgd. Nascholingen kennen het systeem van steekproeven. Deze steekproeven zijn gericht op juiste toepassing van inhoud en procedures. Het voorkeursscenario is om vanaf het moment dat de kabinetsmaatregelen daar ruimte toe geven te starten met uitgewerkte gedrags- en hygiëne-protocollen. Praktijktrainingen nascholing worden uitgevoerd in een voertuig en zijn qua startmoment gekoppeld aan het hervatten van rijinstructie en examens.

4. Educatieve cursussen

Zodra de RIVM richtlijnen hiertoe ruimte geven kunnen de cursussen onder geconditioneerde omstandigheden hervat worden. (aparte notitie m.b.t. maatwerk LEMA/EMA/EMG ligt ter beoordeling bij IenW). Het voorkeursscenario is om vanaf het moment dat de kabinetsmaatregelen daar ruimte toe geven te starten met uitgewerkte gedrags- en hygiëne-protocollen.

De beroepsgroep rijinstructeurs valt in de categorie contactberoepen en heeft een totaalverbod. Om de genoemde examens af te kunnen nemen is het ook noodzakelijk dat klanten opgeleid kunnen worden voor de betreffende categorieën. Een nuancering op het verbod is voor de beroepsgroep rijinstructeurs nodig en voorwaardelijk om CBR examens (gedeeltelijk) te kunnen hervatten. Zonder leerlingen immers geen examenkandidaten.

In geval van een getrapte opstart tussen divisies zal tevens bewaakt moeten worden dat er een reële verhouding in tijd is tussen de diverse opstartmomenten. Dit om te vermijden dat er een reservoir van geslaagde theoriekandidaten en geslaagde AVB kandidaten ontstaat die vervolgens niet op praktijkexamen kunnen.

Opstartmogelijkheden overige praktijkexamens

De overige praktijkexamens (en de praktijktoetsen en praktijktrainingen nascholing) worden afgenomen in het voertuig, waarbij de afstand tussen klant en examiner minder is dan 1,5 meter.

Er wordt door een divisieoverstijgende werkgroep onderzocht welke (creatieve) mogelijkheden er zijn om toch te kunnen werken in een dergelijke kleine ruimte en tevens recht te doen aan de RIVM richtlijnen. Ideeën en mogelijke oplossingen worden besproken en getoetst op haalbaarheid in overleg met de rijnschoolbranche, TNO, RDW en IenW. Eventuele aanpassingen en voorzieningen moeten voor de rijnscholen realiseerbaar en werkbaar zijn. Te denken valt o.a. aan:

- Instructies m.b.t. reinigen voertuig
- Eventueel aanbrengen van een doorzichtige folie tussen bestuurder -en passagiersstoel. Een sturingreep moet mogelijk blijven
- Extra beschermingsmiddelen voor medewerker en klant (mondkapjes, handschoenen e.d.)
- Zo min mogelijk mensen aanwezig tijdens het examen, zowel in de wachtruimte als in het voertuig. Opleider kan tijdens het examen voorlopig niet meerijden

Dit zal leiden tot (tijdelijk) extra eisen aan voertuigen van opleiders om als examenvoertuig te worden toegelaten bij het CBR.

Daarnaast worden alle noodzakelijke en voorgeschreven hygiëne maatregelen op de examenlocaties getroffen. Extra maatregelen zoals doorzichtige afscheidingen op het bureau van de examiner worden onderzocht.

Maatregelen m.b.t. omgangregels worden separaat uitgewerkt en in een aanvullende notitie verwoord. De werkgroep levert een protocol op dat (indien mogelijk) door RIVM getoetst wordt. Het is van belang dat de condities waaronder de praktijkexamens worden afgenomen in voldoende mate tegemoetkomen aan de richtlijnen vanuit Rijksoverheid en RIVM.

Impact op de reserveringstermijnen

Het moment van opstarten bepaalt mede de impact op de reserveringstermijnen. Naarmate het moment van opstarten verder in de tijd ligt, des te groter het reservoir van examenkandidaten wordt. Omdat de rijopleidingen momenteel ook zijn stopgezet en dus vertraging oplopen, is de verwachting dat er in het begin van de opstartfase een mate van leegloop in de roosters zal zijn. Zodra deze eerste fase voorbij is wordt een (forse) tijdelijke toename van de marktvraag verwacht. In deze fase zullen de KPI's voor de reserveringstermijnen onder druk staan en moet er rekening worden gehouden met overschrijding .

Bedrijfsvoering maatregelen

De directie werkt op dit moment aan een pakket van personele maatregelen om te komen tot capaciteitsverruiming op het moment dat de dienstverlening weer wordt opgestart. Er zal dan extra capaciteit nodig zijn om te kunnen voldoen aan de opgebouwde marktvraag. Dit pakket aan maatregelen wordt met de ondernemingsraad en vakbonden besproken.

Impact op de financiën

Deze zijn in een aparte notitie uitgewerkt.

Opstartscenario's per divisie

Divisie Theorie

1. Voorbereiding opstart

Voorafgaand aan de opstart worden twee maatregelen genomen: het annuleren van alle gereserveerde (geplande) theorie-examens en het opheffen van het onderscheid tussen uitgestelde examens en gereserveerde/naamloze capaciteit.

Annuleren geplande theorie-examens

Alle theorie-examens vanaf 7 april worden geannuleerd en alle uitgestelde examens A, B en AM van de periode 16 maart t/m 6 april worden eveneens alsnog geannuleerd.

Deze maatregel kent vier verschillende varianten met ieder hun eigen consequenties:

1. Kandidaat heeft zelf gereserveerd via Mijn CBR
De reservering wordt geannuleerd. De examenaanvraag (klantgegevens) blijft wel in het systeem staan alsmede het betaalde examengeld. Kandidaat kan t.z.t. via Mijn CBR kosteloos zelf een nieuwe examendatum reserveren. Een examenaanvraag (al dan niet met status uitgesteld) kan niet geannuleerd worden door kandidaten in Mijn CBR.
2. Opleider heeft gereserveerd voor kandidaat
De reservering wordt verwijderd. Hiermee vervalt de financiële verplichting voor de opleider. De examenaanvraag (klantgegevens) blijft wel in het systeem staan. Zolang de aanvraag in het systeem staat, is de kandidaat gebonden aan de opleider. Hiermee treden we niet in de overeenkomst tussen opleider en kandidaat. De opleider moet in overleg met de kandidaat om een nieuwe reservering te maken. De opleider kan de reservering in overleg met een kandidaat ook annuleren.
3. Opleider heeft naamloze capaciteit in bezit voor het reserveren van CCV theorie-examens
Naamloze capaciteit in de toekomst wordt uit de roosters gehaald. Onbenutte capaciteit in de uitstelperiode wordt teruggeboekt op de Rekening Courant van de opleider.
4. Een reservering van een CCV-beroepsexamen in de periode 16 maart t/m 6 april krijgt het kenmerk 'uitgesteld'. Het examengeld betaald door de kandidaat blijft bij het CBR. De opleider houdt voor dit examen een betalingsverplichting via de rekening-courant bij het CBR. De opleider en kandidaat krijgen binnen specifiek ingezette uitstelcapaciteit voorrang bij het kunnen reserveren van het examen.

Opheffen onderscheid uitgestelde examens en gereserveerde/naamloze capaciteit in de toekomst

Het is onzeker of kandidaten, vanwege sociaaleconomische redenen, doorgaan met de (rij)opleiding en zo ja, wanneer. Deze kandidaten willen examen doen op het moment dat het hen uitkomt en daarmee zelf de regie behouden. Zij kunnen daarbij na hervatting van de dienstverlening een examen reserveren binnen alle door ons ingezette capaciteit (specifiek uitgestelde en reguliere capaciteit). Het grootschalig inzetten van uitstelcapaciteit wordt daarom niet zinvol geacht voor Theorie. Het risico op leegloop is daarbij tevens aanwezig en geeft beperking in beschikbaarstelling van examencapaciteit waar we die in een beperkte opstart hard nodig hebben. Voor de CCV-examens geldt dat de sociaaleconomische gevolgen zeer waarschijnlijk een negatief effect hebben op de opleidingen en daarmee op de vraag naar examens.

Uitzondering waar we wel uitstelcapaciteit hanteren zijn de geplande CCV-beroepsexamens in de periode 16 maart t/m 6 april. Reden is dat ervan wordt uitgegaan dat deze kandidaten klaar waren in hun voorbereiding op het examen en dit hebben onderhouden. En er belang bij hebben zo snel mogelijk alsnog examen te doen.

2. De opstart

Er worden drie verschillende scenario's onderscheiden voor een gefaseerde opstart. Voor het voorkomen van hamstergedrag na de opstart wordt gewerkt met een quotum voor het B-examen en een prioritering in de inzet van capaciteit voor nieuwe reserveringen.

Drie verschillende scenario's

Afhankelijk van de richtlijnen en protocollen van de Rijksoverheid en het RIVM onderscheiden we voor de opstart van Theorie drie scenario's voor de zaalbezetting:

- A) Opstart 50%: maximaal 12 kandidaten in de examenzaal met 1 lege stoel tussen iedere kandidaat in;
- B) Opstart 75%: maximaal 18 kandidaten in de examenzaal met tussen iedere 2 kandidaten 1 lege stoel;
- C) Opstart 100%: reguliere zaalbezetting (24 kandidaten).

Capaciteit per scenario

Bij een zaalbezetting van 50% worden er 3 medewerkers per TEC (intake, zaal en IBE) ingezet

- 50%: per week landelijk 85 openingsdagen x 50% = 80/85% van reguliere roostercapaciteit, met extra openingsdagen maar nog zonder avonden en extra zaterdagen.

Bij een zaalbezetting van 75% worden er 4 medewerkers per TEC (intake, zaal, info en IBE) ingezet

- 75%: per week landelijk 50/60 openingsdagen x 75% = 75% tot 90% van reguliere roostercapaciteit, met extra openingsdagen maar nog zonder avonden en extra zaterdagen.

De inzet van avonden en zaterdagen wordt per locatie bepaald op basis van dagelijkse monitoring van vraag en aanbod.

Verdeling examencapaciteit bij nieuwe reserveringen

Om de beperkt beschikbare capaciteit doelgericht in te zetten hanteren we de volgende prioritering bij de aanvraag van examens:

- Beroepsexamens (CCV producten m.u.v. recreatievaart) krijgen voorrang door de inzet van maatwerkroosters;
- B en AM, dan A en recreatievaart;
- Zaalexamens hebben voorrang op individueel begeleide examens.

De reden om voorrang te blijven geven aan CCV (beroeps)examens is omdat deze kandidaten - met uitzondering van Recreatievaart - beroepshalve de theorie-certificaten nodig hebben voor bijvoorbeeld verlenging van diploma's cq. geplande vervolgoetsen en praktijkexamens. Dit is van belang voor het (blijven) uitoefenen van het beroep en voor de Nederlandse economie.

Dagelijks is er monitoring op vraag en aanbod en wordt capaciteit gericht op deze ontwikkelingen ingezet.

Los hiervan wordt specifieke uitstelcapaciteit ingezet om voorrang te geven aan de uitgestelde beroepsexamens die in de periode tussen 16 maart t/m 6 april gepland stonden. De gedachte hier achter is dat de kandidaten die hier voor gepland stonden reeds voor een groot deel opgeleid waren. Om hun beroep uit te kunnen gaan voeren worden zij in staat gesteld het examen met voorrang af te nemen.

Door middel van een groter percentage inzet van te reserveren (naamloze) capaciteit voor beroepsexamens worden geen problemen verwacht in de mogelijkheden voor deze opleiders. Op relatief korte termijn kan er extra tijdelijke inzet zijn van speciale CCV zaterdagen.

Privileges/verzoeken groepsreserveringen CCV worden t/m augustus niet toegekend.

Als CCV capaciteit niet wordt benut komt deze capaciteit via de vrijvalregeling beschikbaar voor de andere categorieën.

Om bij een beperkt beschikbare capaciteit zoveel mogelijk klanten te bedienen zetten we een substantieel deel in voor de zaalexamens. Er wordt wel capaciteit voor individueel begeleide examens ingezet maar dit kan per locatie verschillen afhankelijk van vraag en aanbod.

Invoering quotum

Om te voorkomen dat opleiders binnen de beperkte capaciteit ongelimiteerd examenplekken inkopen is de invoering van een quotum voor de theorie-examens B noodzakelijk. Dit geeft overigens geen garantie op het kunnen kopen van het maximum aantal examenplekken binnen het quotum. Het is een bescherming zodat alle opleiders kans maken op het kopen van examenplekken.

De voorwaarden dat een examen alleen op naam gereserveerd kan worden en maximaal één keer te wijzigen is blijft gelijk.

Het quotum kent een indeling van opleiders in zes categorieën. Gebaseerd op gemiddeld afgenomen aantal examens B per maand in de periode 1-8-2019 – 1-3-2020 (kandidaten op naam gereserveerd) Dit geeft binnen de beperkt beschikbare capaciteit een verdeling die vanuit proportionaliteit is bepaald.

Voor AM en A wordt geen quotum gehanteerd gezien de geringere afname-aantallen t.o.v. B en een lagere prioritering van deze producten in de ingezette capaciteit.

Een quotum is voor CCV theorie-examens niet mogelijk vanwege verschillende plantijden van CCV producten. De verdeling van deze capaciteit wordt gedaan door Planning o.b.v. verzoek van opleiders en historische cijfers.

Scheiding capaciteit in TOP en Mijn CBR

De inzet van de theorie-examen capaciteit vindt tijdelijk gescheiden plaats in beide reserveringssystemen TOP en Mijn CBR. Een naar rato verdeling vindt plaats op basis van historiecijfers. Deze is 50/50. Indien alle beschikbare capaciteit gelijktijdig in beide systemen zichtbaar is, is het risico te groot dat alles naar de opleiders gaat en kandidaten via Mijn CBR niet aan bod komen.

Performance Top internet

Voor het in stand houden van de performance van TOP wordt de procedure inzake een maximum aantal bevestigingen in 'zoeken capaciteit' aangescherpt. Hierbij krijgt een opleider een waarschuwing bij het naderen van het maximum tot een blokkade bij overschrijding. Blokkade is tot de volgende dag openstelling TOP.

3. Randvoorwaarden

Benodigde ICT ondersteuning

- Hoogste prioriteit voor bouw functionaliteit quotum op naam gereserveerde examens
- Specifieke prioriteit: aanlevering databestanden voor communicatie opleiders en kandidaten;
- Het maken van scripts voor het op de juiste wijze annuleren van de reserveringen (uitgesteld of toekomstig), met behoud van aanvraag bij de opleiders en de kandidaat voor Mijn CBR reservering.

Divisie Rijvaardigheid

1. Voorbereiding opstart

Voorafgaand aan de opstart worden een aantal maatregelen genomen. Dit betreft het annuleren van alle geplande en gereserveerde praktijkexamens categorie B en het voorbereiden van een aantal nieuwe reserveringsmaatregelen: op naam reserveren, een quotumregeling en het machtigen van de rijsschool voor het reserveren en wijzigen van examens en toetsen.

Annuleren examens en gereserveerde capaciteit

Alle gereserveerde (geplande) praktijkexamens B op naam en gereserveerde examencapaciteit B wordt geannuleerd. Door het vrijkomen van alle beschikbare examencapaciteit is het mogelijk om gefaseerd en geprioriteerd capaciteit in te zetten. De examenaanvragen van kandidaten (kandidaat gegevens) blijven wel in het systeem staan.

De gereserveerde praktijkexamens AM, A en E bij B worden op verzoek van de branche niet geannuleerd. Wel is het voor opleiders mogelijk om deze gereserveerde examens zelf te annuleren indien gewenst.

Het examengeld wordt niet actief teruggestort en blijft op de Rekening Courant (RC) van de opleider beschikbaar voor nieuwe reserveringen. Het is mogelijk om op verzoek van de opleider het examengeld terug te storten op diens betaalrekening. De afdeling F&C heeft hier een proces voor beschikbaar.

Alle examens/toetsen op naam reserveren en quotumregeling

Huidige situatie

De examens/toetsen A (motor) en BE (personenauto met aanhangwagen) kunnen op dit moment onbegrensd naamloos worden gekocht. Het gevolg is dat sommige rijsscholen alle beschikbare capaciteit reserveren en daarmee de markt domineren. Andere rijsscholen worden hierdoor benadeeld.

De categorieën B (personenauto) en AM2 (bromfiets) kennen dit probleem niet. Bij de categorie B moeten alle examens en toetsen binnen 7 weken direct op naam worden gekocht, bij de categorie AM2 binnen 2 weken. Buiten die 7 respectievelijk 2 weken geldt een quotumregeling om naamloze capaciteit te kunnen reserveren. Bij de categorie B is het quotum 10 % van het aantal afgenomen examens in de voorafgaande 12 maanden (met een minimum van 5 examens), bij de categorie AM2 20 %.

Nieuwe situatie

Vanaf het moment van opstart passen we het reserveringsbeleid voor examens en toetsen in de categorieën A en BE aan door deze grotendeels gelijk te trekken met het reserveringsbeleid voor de categorie B.

Voor de categorie A: binnen 5 weken direct op naam reserveren. Voor de categorie E bij B: binnen 2 weken direct op naam reserveren. Buiten deze termijnen is er de mogelijkheid om naamloze capaciteit te reserveren conform een quotumpercentage. Dit percentage is in te stellen naar inzicht van het CBR. Het uitgangspunt is om dit percentage gelijk te trekken met de categorie AM, zijnde 20%.

Etaleren capaciteit

Voor de producten AVD en BE geldt het volgende:

De gereserveerde capaciteit kan te allen tijden worden geëtaleerd. Dit geldt ook voor de periode dat er op naam gereserveerd moet worden. De betalingsverplichting blijft in dat geval gekoppeld aan de opleider tot het moment dat de betreffende capaciteit door een andere opleider wordt overgenomen.

Rijschool machtigen

Huidige situatie

Bij de categorie B moeten rij scholen gemachtigd zijn door een kandidaat om examens en toetsen te kunnen reserveren en wijzigen. Bij de categorieën A, AM en BE geldt deze regeling niet. Daardoor kan capaciteit op een oneigenlijke manier worden gewijzigd en vastgehouden door rij scholen.

Nieuwe situatie

Vanaf het moment van opstarten geldt het verplicht machtigen van een rij school door de kandidaat ook bij de categorieën A en BE. Hierdoor wordt oneigenlijk gebruik bij het maken van reserveringen en hamsteren tegengegaan. Bovendien ontstaat hierdoor uniformiteit voor al onze producten. Voor de categorie AM wordt geen machtiging vereist.

2. De opstart

De opstart van de praktijkexamens vindt gefaseerd plaats. Eerst wordt capaciteit vrijgegeven voor de uitgestelde examens. Vervolgens wordt de capaciteit vrijgegeven voor toekomstige examens en toetsen.

Gefaseerde inzet examencapaciteit

Sinds 16 maart geven de meeste rij scholen geen rij les meer vanwege de ontwikkelingen rond het coronavirus. Vanaf 23 maart zijn rij lessen verboden door de Rijksoverheid. Hierdoor neemt de marktvraag naar examens en toetsen op dit moment niet of nauwelijks toe. Hoe langer de periode zonder rij lessen duurt, des te lager de marktvraag (tijdelijk) zal zijn bij de herstart van examens en toetsen. Kandidaten die al enige tijd niet gereden hebben, moeten namelijk weer een aantal lessen volgen om voldoende rijvaardig te zijn voor het praktijkexamen.

De capaciteit van het CBR volstaat op dit moment om aan de reguliere marktvraag (opgeleide kandidaten) te voldoen. Wel is regulering van die capaciteit, in ieder geval bij de opstart, noodzakelijk. Daarvoor is de volgende fasering opgesteld:

- Fase 1:
Alle toekomstige praktijkexamens worden geannuleerd. Het aantal uitgestelde examens wordt gematcht met de benodigde uitstelcapaciteit +20 % voor de flexibiliteit van rij scholen (surplus valt vrij na periode x, te bepalen door planning).
De capaciteit die niet benut wordt voor de uitgestelde examens en toetsen, wordt ingezet voor alle niet-uitgestelde examens en toetsen conform de maatregelen zoals beschreven onder quotumregeling
- Fase 2:
Na de periode van inzetten van capaciteit voor uitgestelde examens en toetsen wordt capaciteit vrijgegeven voor de toekomstige examens en toetsen.

Drie verschillende scenario's

Naarmate de periode waarin geen examens worden afgenomen langer wordt, neemt het aantal in te halen examens toe. Vanaf het moment van opstart wordt er vanuit gegaan dat niet alle examens direct verkocht zullen worden. In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel procent examens we mislopen in de eerste vijf weken na de opstart. Daarbij zijn 3 scenario's uitgewerkt (3, 4 en 5 weken opstart) waarbij een opstart van 4 weken het meest realistisch lijkt. In dit scenario draaien we 4 weken na de opstart weer de reguliere productie.

Divisie Rijvaardigheid	Aantallen examens niet afgenomen (verlies)				
Varianten	1e week	2e week	3e week	4e week	5e week
3 weken opstart	75%	50%	25%	0%	0%
4 weken opstart	80%	60%	40%	20%	0%
5 weken opstart	83%	67%	50%	33%	17%

3. Randvoorwaarden

Benodigde ICT ondersteuning

- Het invoeren van reserveren op naam en het machtigen vraagt een aanpassing van de functionaliteit van systemen.
- Voor het collectief verwijderen van alle gereserveerde capaciteit moet een script geschreven worden.

Divisie CCV

1. Voorbereiding opstart

De sector waarin CCV opereert kenmerkt zich door een grote diversiteit aan deelmarkten en opleiders. Daarbij komt het onderscheid tussen openbare locaties en examens op locatie (verhouding 55/45% examens) van de opleiders. Daarnaast verzorgt CCV ook de registratie van nascholingscursussen (onder andere code 95).

De driehoek opleider-kandidaat-werkgever vereist meer flexibiliteit dan de particuliere markt en de transportmarkt is qua opleidingen ook onvoorspelbaarder. Het vraagstuk van verdeling capaciteit in tijden van schaarste is reeds eerder (2017/2018) uitgebreid besproken met de werkgroep eerlijke verdeling bestaande uit afgevaardigden namens BOVAG, FAM, VRB en sectorpartijen (wegvervoer, taxi en T).

Huidige werkwijze toekenning praktijkexamencapaciteit

Op dit moment wordt van te voren de benodigde capaciteit voor een bepaald tijdsvenster (2 maanden) door opleiders aangevraagd. Afhankelijk van de beschikbare capaciteit en de gerealiseerde aantallen in hetzelfde venster vorig jaar ontvangt de opleider (ongeacht of deze gebruik maakt van een openbare locatie of POL) een bepaald percentage (nu 105%) van de realisatie tot het maximum van de vraag. Deze capaciteit wordt beschikbaar gesteld via TOP en moet de opleider kopen.

Recent (januari 2020) is in de werkgroep eerlijke verdeling deze werkwijze geëvalueerd. Daarin is grote tevredenheid vastgesteld door alle partijen met deze werkwijze. Alternatieven (op naam stellen, kopen is kopen, quotumregeling) zijn kort de revue gepasseerd maar hebben weinig tot geen draagvlak. Bij de huidige werkwijze signaleert CCV uitdagingen in de sturing van de capaciteit op de openbare locaties. Tevens ontstaat een bepaald percentage aan onbenutte (betaalde) plekken.

Uitgangspunten

Bij de keuze voor een opstartscenario heeft het CBR een zorgvuldige afweging gemaakt waarbij de beginselen van behoorlijk bestuur het uitgangspunt hebben gevormd.

Het CBR heeft op basis van deze uitgangspunten twee scenario's uitgewerkt die beide zijn besproken met de branche binnen de reeds bestaande werkgroep eerlijke verdeling (voortzetting huidige werkwijze en quotumregeling). De uitkomsten binnen deze werkgroep hebben ertoe geleid dat het CBR een keuze maakt voor het scenario waarbij de huidige werkwijze in aangepaste vorm wordt voortgezet.

Deze werkwijze is reeds eerder de uitkomst geweest van de werkgroep eerlijke verdeling en vormt de basis voor een werkwijze waarbij de beschikbare capaciteit op inzichtelijke, transparante en eenduidige wijze zo eerlijk mogelijk onder opleiders wordt verdeeld.

Bij dit scenario (alsook het andere overwogen scenario) geldt een grote mate van onzekerheid over de ontwikkeling van examens na opstart. Rijninstructie is sinds 23 maart verboden, dat scheelt in het te verwachten stuwmeer aan examens. De rijnschoolbranche zal het de komende tijd erg zwaar krijgen en behoefte hebben aan flexibiliteit. Daarnaast is er grote onzekerheid over wat deze crisis daadwerkelijk gaat betekenen voor wat betreft aantallen kandidaten voor CCV producten (WTO gaat uit van mogelijk grotere recessie dan in 2008).

Aanvullend aandachtspunt zijn de doorlooptijden voor het verkrijgen van een keuringsverslag (onderdeel VVG groep 2 rijbewijzen) als een grote mate van de Arbo- en keuringsartsen de komende tijd geen keuringen uitvoeren i.v.m. corona maatregelen.

Hieronder een weergave van de uitwerking van het opstartscenario voor de praktijkexamens. Daarnaast wordt ook weergegeven wat de opties zijn bij het herstarten van de praktijktoetsen en registraties van nascholingscursussen, onder andere voor code 95.

De werkgroep heeft aangegeven graag een scenario te zien waarbij praktijktoetsen en praktijktrainingen nascholing eerder kunnen worden opgestart dan praktijkexamens. Beiden vallen onder het huidige beroepsverbod voor rijinstructie. Het is daarom op dit moment niet mogelijk om deze dienstverlening eerder op te starten dan praktijkexamens, maar pas bij een aanpassing van het beroepsverbod.

2. De opstart

Bij de opstart wordt uitgegaan van voortzetting van de huidige werkwijze bij toekenning van praktijkexamencapaciteit met geringe aanpassingen. Deze aanpassingen zijn afgestemd met de werkgroep eerlijke verdeling (hierin zitten naast opleiders namens BVO partijen met ervaring transportmarkt ook sectorpartijen). Deze geringe aanpassingen zijn:

- na toekenning is aanvullende capaciteit zowel op pol en openbaar uitsluitend via aanvullend verzoek te verkrijgen. Dit betekent aanvullende werkzaamheden voor planning en voor opleider actief op openbare locaties. Door deze aanpassing kan geen juiste weergave worden gegeven van de reserveringstermijnen.

Het indienen van aanvullende verzoeken blijft mogelijk maar wordt ten opzichte van huidige situatie beperkt.

De criteria voor aanvullende verzoeken worden in mei/juni:

- Max t/m 10 examens per maand via planning uitsluitend indien:
  - Deze capaciteit beschikbaar is
- Hogere aanvullende verzoeken via commissie: deze verzoeken worden uitsluitend in behandeling genomen indien:
  - Deze capaciteit beschikbaar is
  - Er sprake is van een schrijnende situatie (zijnde niet bedrijfseconomische redenen, maar schrijnende situaties zoals chauffeur in zorgsector)
  - De opleider heeft geen andere mogelijkheden voor deze situatie binnen de eerder toegekende capaciteit
- Als het aanvullend verzoek niet aan bovenstaande criteria voldoen wordt het niet in behandeling genomen.

Bij behandeling in de commissie wordt gekeken naar de oorspronkelijke toekenning aan de opleider en daadwerkelijk gekochte examens, naast de onderbouwing van de schrijnende situatie.

Aanvullende capaciteit(sbehoefte)

Een deel van de opleiders heeft voor de maanden mei tot en met augustus geen verzoek ingediend. Er was voor de crisis immers vertrouwen dat er voldoende capaciteit zou zijn.

Uitgaande van start 1 mei (of 1 juni) moeten deze opleiders in de gelegenheid worden gesteld alsnog aanvragen in te dienen. Afhankelijk van deze aanvragen (op basis van 105% toekenning) moet worden beoordeeld of huidige toekenning aan opleiders voor de maanden mei en juni in stand kan worden gehouden. Capaciteit voor deze examens moet gevonden worden in overwerk capaciteit. Dit omdat er voldoende capaciteit moet overblijven voor particuliere kandidaten en aanvullende verzoeken.

Voor de maanden juli en augustus moet de toekenning nog plaatsvinden. Deze toekenning zou 7 april plaatsvinden, opleiders worden geïnformeerd dat we gezien de onzekere situatie in de week van 21 april hierover informatie zullen verstrekken als er duidelijkheid is over de maatregelen van de overheid na 28 april.

Afhankelijk van de beschikbare capaciteit in mei/juni (op basis van aanvragen ontbrekende opleiders en aanvullende capaciteit) kan mogelijk alle opleiders een aanvullende evenredige toekenning worden gedaan.

Voor de maanden juli en augustus zal getracht worden het percentage toekenning zo hoog mogelijk te stellen. Dit zal betekenen dat de mogelijkheden voor aanvullende verzoeken beperkter zullen zijn in die maanden.

Aanpassing annuleringsystematiek

De eerste 8 weken moeten opleiders ruimere mogelijkheden krijgen voor het annuleren van examens. De huidige annuleringstermijn (kosteloos buiten 8 weken voor examendatum) wordt in stand gehouden. Aanpassing van deze annuleringstermijn kan de efficiëntie van planning vergroten maar vergroot tegelijk het risico op onbenutte examens, zeker in de aanloopfase. Wel wordt aangekondigd dat het annuleergedrag de komende 3 maanden na herstart wordt gemonitord en de annuleringstermijn mogelijk aangepast.

De werkzaamheden voorafgaand aan de opstart behelzen in dit scenario tenminste 10 dagen.

Geen onderscheid uitstel examens

Er wordt geen specifieke sturing voorzien voor wat betreft uitstelexamens. Opleiders kunnen prioritering het beste inschatten (rekening houdend met opdrachtgever en kandidaat) en hebben voldoende flexibiliteit om hierin te voorzien.

Capaciteit op CCV locaties (openbaar)

Om te voorkomen dat er door opleiders op openbare capaciteit bij deze werkwijze zonder plafond kunnen hamsteren zal de capaciteit op openbare locaties, nadat opleiders de toekenning vanuit CCV hebben ontvangen, uitsluitend getoond worden aan particulieren. Dit zal in de aanlooperperiode betekenen dat voor de openbare locaties geen (juiste) reserveringstermijn getoond kan worden, alsook handmatige handelingen voor de planningsafdeling (en de opleider) als opleiders aanvullende capaciteit nodig hebben op de openbare locaties. Dit zal worden gemonitord en aangepast als de piek voorbij is.

Capaciteit die in privilege aan opleiders is toegekend of overblijft (bijvoorbeeld na annulering) wordt 8 weken voor examendatum aselect ingezet via Top op openbare locaties.

Opstartscenario nascholingen (o.a. code 95)

Het stopzetten van de registratie van nascholingscursussen is gekoppeld aan de maatregel dat er geen fysiek onderwijs wordt gegeven. De aangescherpte maatregel dat uitsluitend samenkomsten die nodig zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties mogelijk zijn speelt hierbij ook een rol. Nascholing kan niet aangeduid worden als essentieel gezien de Europese Commissie en het Ministerie heeft aangegeven dat verlopen codes de komende periode worden aangemerkt als geldig.

De scenario's zijn als volgt:

- Onderwijs wordt herstart op 29 april

Herstart van registratie van nascholingscursussen met specifieke richtlijnen richting opleiders voor hanteren RIVM richtlijnen. Naast een aanvulling op het sanctiebeleid van CCV zal van overtredingen van de RIVM richtlijnen/van kracht zijnde noodverordeningen melding worden gemaakt bij de gemeente.

Praktijktrainingen nascholing vallen onder de werkingssfeer van het beroepsverbod. Daarnaast kan geen 1,5 meter afstand tot elkaar worden gehouden in een cabine.

- Onderwijs wordt niet herstart na 29 april.

In dat geval zal bezien moeten worden of er in samenspraak met zowel rijkschoolbranche en sector mogelijkheden zijn voor alternatieve uitvoeringswijze van nascholing, waarbij kwaliteit prevaleert.

3. Randvoorwaarden

Benodigde ICT ondersteuning

Voor het herstarten van de registratie van nascholingscursussen is ICT capaciteit nodig.

Er wordt tevens een piek bij de afdeling planning verwacht bij het opstarten van de dienstverlening. Daarnaast dient geaccepteerd te worden dat er op openbare locaties geen (juiste) reserveringstermijn kan worden getoond.

Divisie Rijgeschiktheid

1. Voorbereiding opstart

Bij de divisie rijgeschiktheid betreft de herstart van activiteiten met name de rijtesten, afgenomen door een Deskundige Praktische Rijgeschiktheid (DPR) en de educatieve cursussen alcohol en gedrag (LEMA, EMA en EMG).

Waar mogelijk wordt een prioritering aangebracht binnen bepaalde groepen rijtestklanten. Op moment van schrijven wordt nader onderzoek op welke aspecten een efficiëntie slag te realiseren is. Tevens wordt onderzocht of een andere benadering van de ADHD klanten mogelijk is.

2. De opstart

Rijtesten

Herstart van rijtesten (beoordelen praktische rijgeschiktheid) volgt de tijdlijn van de praktijkexamens. De omstandigheden zijn grotendeels vergelijkbaar en de rijtesten worden vanaf dezelfde CBR locaties afgenomen als de praktijkexamens.

Rijtesten worden afgenomen door een Deskundige Praktische Rijgeschiktheid (DPR)

Nadat bekend is dat de rijtesten weer kunnen starten, is de eerste actie om de capaciteit van de DPR's weer op dag basis in het planningssysteem te beschikbaar te maken. Hierbij wordt ook overwerkcapaciteit ingezet. De roosters voor de DPR adviseurs worden deels beschikbaar om rijtesten in te plannen door de burger zelf en deels worden roosters door de planning van DPR gevuld.

Klanten die met een eigen voertuig (EV) de rijtest gaan rijden kunnen dit zelf plannen via Mijn CBR. De klanten worden geïnformeerd via brieven en SMS. Daarnaast volgt een belactie voor urgente zaken en voor eerder geplande rijtesten die, vanwege de coronamaatregelen, waren uitgesteld. Open plekken in het schema zullen worden benut voor urgente zaken zodat er altijd mogelijkheden blijven om deze eerder in te plannen.

Een periode later volgt openzetting voor de klanten die een rijtest met een lesvoertuig (LV) moeten rijden in TOP. Hierbij wordt de capaciteit voor EV en LV voor een periode van 3 maanden om en om opengezet.

Na vier weken volgt het openzetten van de light-productcodes, zodat volledige opschaling een feit is. Een light product is bijvoorbeeld de ADHD rijtest. Deze rijtesten worden in eerste instantie door de DPR in opleiding gereden op een locatie met een ervaren DPR adviseur. Nadat de light rijtesten zijn verreden wordt de opleiding voor deze DPR adviseurs verder afgerond met het rijden van andere rijtesten.

Educatieve cursussen

De educatieve cursussen kunnen hervat worden op het moment dat de RIVM maatregelen hiertoe ruimte geven. Vergelijkbaar met theorie-examens zijn de omstandigheden in een cursuslokaal goed te conditioneren, o.a. door aanpassing van de zaal en/of de grootte van de groep.

Er ligt een notitie met een maatwerkvoorstel ter beoordeling bij IenW. Lopende cursussen waarbij de kandidaten nog slechts een nagesprek hoeven te voeren, worden afgerond met een nagesprek middels beeldschermbeelden. Dit wordt nu door Trafieq voorbereid.